

FIȘA DISCIPLINEI

Uniunea Europeană de la Maastricht la Lisabona

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Studii Internaționale și Istorie Contemporană
1.4. Domeniul de studii	Relații internaționale și studii europene
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Relații internaționale și studii europene
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Uniunea Europeană de la Maastricht la Lisabona				Codul disciplinei		HLR3320			
2.2. Titularul activităților de curs			Prof. Univ. Dr. Adrian Liviu Ivan								
2.3. Titularul activităților de seminar			Prof. Univ. Dr. Adrian Liviu Ivan								
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		3	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					3
Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				83	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/ esențiale	• Aplicarea fundamentelor teoriilor sociale și politice în înțelegerea, analizarea și evaluarea organizării Comunităților Europene/Uniunii Europene • Capacitatea de a identifica problemele apărute pe parcursul procesului de integrare europeană, analiza naturii și a modului de rezolvare a acestora • Utilizarea metodologiilor de analiză și decizie în domeniul integrării europene • Înțelegerea și analizarea dosarelor de politici curente ale Uniunii Europene • Interpretarea și valorificarea eficientă a informațiilor în organizațiile publice și private
Competențe transversale	• Gestionarea informațiilor specifice rezolvării sarcinilor complexe în context (receptarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea informațiilor în documente de profil), inclusiv prin utilizarea la nivel avansat a unei limbi de circulație internațională și la nivel mediu sau avansat a unei a doua limbi străine • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară • Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței • Capacitatea de analiză critică și interdisciplinară

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul descrie evoluția tratatelor; explică extinderi și reforme; recunoaște impactul asupra politicilor și instituțiilor.
Aptitudini	Studentul este capabil să analizeze un tratat/moment de reformă; compară două etape; redactează o sinteză argumentată.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent cu documente; evită simplificări; își organizează coerent materialul.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Transmiterea cunoștințelor și formarea abilităților în identificarea, argumentarea și proiectarea unui dosar de politici comune, precum și cunoașterea implicațiilor curente ale reformei tratatelor de funcționare ale Uniunii Europene, precum și a instituțiilor europene.
7.2 Obiectivele specifice	• înțelegerea și interpretarea principalelor teorii ale integrării europene • înțelegerea rolului jucat de TFUE în conturarea unei identități europene, realizarea de dosare specifice pentru gama de politici comunitare • formarea și dezvoltarea atitudinii pozitive, responsabile față de pregătirea continuă, cunoașterea și identificarea tendințelor actuale de evoluție ale procesului de integrare europeană • capacitatea de a formula analize de specialitate privind evoluția, organizarea și poziționarea Uniunii Europene cu privire la problemele curente ale societăților europene • abilitatea de a propune soluții și de a argumenta funcționarea eficientă a mecanismului european de luare a deciziilor prin raportare la constrângerile și potențialul avut de logica interguvernamentală și de cea supranațională • deprinderi de a folosi abordarea neofuncționalistă și instituționalistă în raport cu managementul crizelor dar și cu noile propuneri de politici publice de la nivelul UE

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. De la Comunitatea Europeană la Uniunea Europeană. Importanța și semnificațiile Actului Unic European	Prelegerea, explicarea	
2. Tratatul de la Maastricht: structură și instituții	Prelegerea, explicarea	
3. Democratizarea procesului de decizie comunitară și apariția Uniunii Economice și Monetare: semnificații și impact	Prelegerea, explicarea	
4. Tratatul de la Amsterdam și eșecul reformelor instituționale	Prelegerea, explicarea	
5. Pregătirea extinderii spre Europa Centrală și de Est. Transformarea politicilor UE: PAC, mediu, concurență	Prelegerea, explicarea	
6. Viitorul Politicii Externe și de Securitate Europene. Apărarea Europeană încotro?	Prelegerea, explicarea	
7. Tratatul de la Nisa și clauza cooperării intensificate. Reforma pilonilor și logica noilor transformări instituționale	Prelegerea, explicarea	
8. Guvernanța și identitate Europeană	Prelegerea, explicarea	
9. Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa. Federalismul european față în față cu logica interguvernamentală	Prelegerea, explicarea	
10. Uniunea celor 27: logici și condiționări. Provocările integrării statelor din Europa Central-Estică	Prelegerea, explicarea, dezbateri	
11. România și integrarea europeană. Europeanism vs autohtonism	Prelegerea, explicarea	
12. Tratatul de la Lisabona și implicațiile sale extinse. Reconfigurarea rolului UE în Politica Externă și asumarea de noi roluri.	Prelegerea, explicarea, brainstorming	
13. Eficiența Uniunii Europene în gestionarea crizelor (economice, sanitare, migratorii, energetice)	Prelegerea, explicarea, brainstorming	
14. Noua agendă a Comisiei Europene și provocările extinderii Europene în deceniul 3 al secolului XXI	Prelegerea, explicarea	
Bibliografie Ivan, A. L. (2014). <i>Statele Unite ale Europei: Uniunea Europeană între interguvernamentalism și supranaționalism</i> (Ed. a 2-a) [Suport de curs]. CA Publishing. 1. Dinan, D. (2014). <i>Origins and evolution of the European Union</i> (2nd ed.). Oxford University Press. 2. Nugent, N. (2010). <i>The government and politics of the European Union</i> (7th ed.). Palgrave Macmillan. 3. Hix, S. (2008). <i>What's wrong with the European Union and how to fix it</i> . Polity. 4. Bulmer, S., Parker, O., Bache, I., George, S., & Burns, C. (2020). <i>Politics in the European Union</i> (5th ed.). Oxford University Press. 5. McCormick, J. (2017). <i>Understanding the European Union: A concise introduction</i> (7th ed.). Red Globe Press. 6a. Pollack, M. A. (2003). <i>The engines of European integration: Delegation, agency, and agenda setting in the European Union</i> . Oxford University Press. 6b. Richardson, J. (Ed.). (2005). <i>European Union: Power and policy-making</i> (3rd ed.). Routledge. 6. Cini, M., & Pérez-Solórzano Borragán, N. (2013). <i>European Union politics</i> . Oxford University Press. 7. Ivan, A. L. (2007). <i>Statele Unite ale Europei</i> . Institutul European. 8. European Commission. (2017, September 13). <i>State of the Union Address 2017</i> [Discurs]. 9. Hobolt, S. B. (2016). The Brexit vote: A divided nation, a divided continent. <i>Journal of European Public Policy</i> , 23(9), 1259–1277. doi:10.1080/13501763.2016.1225785. 10. Meunier, S., & Vachudova, M. A. (2018). Liberal intergovernmentalism, illiberalism and the potential superpower of the European Union. <i>Journal of Common Market Studies</i> , 56(7), 1631–1647. doi:10.1111/jcms.12793. 11. Bache, I., Bulmer, S., George, S., & Parker, O. (2015). <i>Politics in the European Union</i> (4th ed.). Oxford University Press. 12. Wallace, H., Pollack, M. A., & Young, A. R. (Eds.). (2015). <i>Policy-making in the European Union</i> (7th ed.). Oxford University Press.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Implicațiile transformării Comunității Europene într-o Uniune Politică. Studiu de caz: PESC și UEM	Studiul de caz, dezbateri, conversația	2 ore
Cetățenia europeană și implicațiile <i>Inițiativei cetățenești</i> în reducerea deficitului democratic de la nivelul UE	Dezbateri, problematizarea, studiul de caz	2 ore

Transformarea UE într-un actor de securitate: De la Sarcinile Petersberg la Saint Malo. Identitatea Politicii Europene de Securitate și Apărare.	Dezbateră, problematizarea, studiul de caz	2 ore
Implicațiile Tratatului de la Lisabona asupra viitorului Europei. Redesenarea competențelor UE și importanța noilor inovații din cadrul TFUE	Studiul de caz, dezbateră, conversația	2 ore
Impactul președinției românești la Consiliul Uniunii Europene.	Studiul de caz, dezbateră, conversația	2 ore
Impactul ieșirii Marii Britanii din UE	Studiul de caz, dezbateră, conversația	2 ore
Priorități strategice ale UE privind reforma tratatelor și asumarea de noi roluri. Politica Europeană de Vecinătate și Busola Strategică: studii de caz	descoperirea inductivă, deductivă, dezbateră, simularea	2 ore
Bibliografie Ivan, A. L. (2014). <i>Statele Unite ale Europei: Uniunea Europeană între interguvernamentalism și supranaționalism</i> (Ed. a 2-a) [Suport de curs]. CA Publishing. - Dinan, D. (2014). <i>Origins and evolution of the European Union</i> (2nd ed.). Oxford University Press. - Nugent, N. (2010). <i>The government and politics of the European Union</i> (7th ed.). Palgrave Macmillan. - Hix, S. (2008). <i>What's wrong with the European Union and how to fix it</i>. Polity. - Bulmer, S., Parker, O., Bache, I., George, S., & Burns, C. (2020). <i>Politics in the European Union</i> (5th ed.). Oxford University Press. - McCormick, J. (2017). <i>Understanding the European Union: A concise introduction</i> (7th ed.). Red Globe Press. - Pollack, M. A. (2003). <i>The engines of European integration: Delegation, agency, and agenda setting in the European Union</i>. Oxford University Press. - Richardson, J. (Ed.). (2005). <i>European Union: Power and policy-making</i> (3rd ed.). Routledge. - Cini, M., & Pérez-Solórzano Borragán, N. (2013). <i>European Union politics</i>. Oxford University Press. - Ivan, A. L. (2007). <i>Statele Unite ale Europei</i>. Institutul European. - European Commission. (2017, September 13). <i>State of the Union Address 2017</i> [Discurs]. - Hobolt, S. B. (2016). The Brexit vote: A divided nation, a divided continent. <i>Journal of European Public Policy</i>, 23(9), 1259–1277. doi:10.1080/13501763.2016.1225785. - Meunier, S., & Vachudova, M. A. (2018). Liberal intergovernmentalism, illiberalism and the potential superpower of the European Union. <i>Journal of Common Market Studies</i>, 56(7), 1631–1647. doi:10.1111/jcms.12793. - Bache, I., Bulmer, S., George, S., & Parker, O. (2015). <i>Politics in the European Union</i> (4th ed.). Oxford University Press. - Wallace, H., Pollack, M. A., & Young, A. R. (Eds.). (2015). <i>Policy-making in the European Union</i> (7th ed.). Oxford University Press.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei au fost elaborate în deplină conformitate cu lucrările de specialitate, publicate în țară sau în străinătate.
- Temele abordate pe parcursul cursurilor și seminarelor formează obiectul dezbaterilor academice în cadrul instituțiilor de profil, precum și în cadrul diverselor conferințe naționale sau internaționale.
- De asemenea, aptitudinile și competențele pe care conținutul disciplinei le oferă studenților se regăsesc în clasificarea ocupațiilor din România

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea cunoștințelor din curs și din bibliografia de specialitate recomandată	Examen	50%
10.5 Seminar/laborator	Cunoașterea și înțelegerea principalelor concepte din evoluția procesului de integrare europeană din ultimele 3 decenii Parcurgerea materialelor recomandate pentru fiecare temă	Lucrări de seminar/ Dezbateri/ Evaluarea continuă pe parcursul semestrului	50%

10.6 Standard minim de performanță

Cerințe minime pentru nota 5 (sau cum se acordă nota 5)

1. Prezența minimă de 50% la activitățile de seminar și elaborarea a minim 1 material pentru seminar
2. Înțelegerea problematicii de specialitate și participarea activă la minim 2 dezbateri.

Cerințe minime pentru nota 10 (cum se acordă nota 10):

1. Prezența minimă de 80% la activitățile de seminar și elaborarea a minim 2 materiale pentru seminar.
2. Respectarea termenelor de finalizare a proiectelor de seminar
3. Cunoașterea conținuturilor disciplinei demonstrată prin participarea activă la minim 60% din întâlnirile de seminar
4. Parcurgerea integrală a cel puțin 2 volume din literatura de specialitate
5. Participarea activă la minim 50% din cursuri, cu pondere de până la 1 punct din nota finală.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
							

Data completării:
05.09.2025

Semnătura titularului de curs
Prof. Univ. Dr. Adrian Liviu Ivan

Semnătura titularului de seminar
Prof. Univ. Dr. Adrian Liviu Ivan

Data avizării în departament:
29.09.2025

Semnătura directorului de departament
Conf. Univ. Dr. Claudiu Marian

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".